

Øget overvågning går direkte imod danske værdier som frihed, privatliv og tryghed Af Christiane Vejøl

Regeringen varsler flere kameraer i gadebilledet og mere overvågning af dig. Argumentet for at stirre intenst på danskerne gennem 300 nye kameraer og dermed tage hvad Statsministeren selv bekymrende kalder "[ting i brug vi ikke før har haft lyst til](#)", er at det skulle skabe mere tryghed. [Justitsministeren taler om at overvågning \(kontrol\) er vejen til frihed](#). Men det modsatte er faktisk tilfældet begge steder.

Overvågning gør ikke mennesker trygge på den lange bane. Det skaber mistænksomhed, falske positiver, ubehag, ændring af normal adfærd, og så viser [forskning at overvågning faktisk slet ikke forhindrer voldelig kriminalitet](#).

Når du er på vej på job, når du afleverer barn, når du besøger din veninde, når du cykler til biografen- så ønsker Regeringen at flere kameraer registrerer din færden. Måske cykler du uden lys, måske skal du besøge din elsker, måske er du på vej til et hemmeligt jobinterview, måske planlægger du et surprise party, måske skal du til lægekonsultation som ikke kommer nogen ved. Men i de fleste tilfælde lever du bare dit helt almindelige liv, og tænker du jo egentlig ikke har noget at skjule.

Så hvorfor siger så mange kritikere så, at overvågning er så alvorligt et demokratisk problem?

Når vi danskere fremhæver, hvad der gør vores samfund særligt, så er det ofte den høje grad af gensidig tillid, vi udviser i forhold til hinanden, men også i forhold til Magten. Når vi måler os med andre lande stoler vi grundlæggende ret meget på vores medmennesker, vi har historisk haft en høj grad af tillid til Staten, og vi går normalt ud fra at politiet vil os det bedste. Men [der er et skred på vej](#), og det er som om Magten ikke kan se at den øgede overvågning både vil gøre borgerne mere mistroiske overfor øjet i det høje, men også overfor hinanden.

Der er ikke tegn på at mængden af voldelig kriminalitet for alvor vil ændre sig med flere kameraer. Måske kan det have en lille effekt på hærværk og tyveri, men hvad koster overvågningen os på den lange bane?

Når vi føler os betragtet, begynder vi at ændre adfærd. Umiddelbart kan det lyde som en god idé at vi tænker mere over at "*opføre os pænt*" som borgere. Du ser et kamera og lader være med at gå overfor rødt. Du hopper af din cykel på fortorvet. Men hvad er det EGENTLIG der sker her?

Lad os hoppe en tur til Kina. Her er overvågningen massiv. Og går du overfor rødt, så bliver der taget et billede af dig. Billedet bliver blæst op på en bygning i nærheden, og du får trukket point fra den profil, som måler om du er en "*god borger*". Du holder op med at gå overfor rødt. Også kl. 2 om natten hvor der ingen biler er. Ikke fordi at du ønsker, at du selv og andre i trafikken er sikker. Ikke fordi du ønsker at bidrage positivt til samfundet. Men fordi du er bange. Bange for dem der kigger på dig. Du er igang med at ændre adfærd. Det man også kalder [social cooling](#). Fænomenet er nemlig konsekvensen af øget overvågning. Både på gadebilledet og på nettet. Gør overvågningen dig så mere tryg? Nej den kontrollerer dig og gør dig i sidste ende mere utryg.

I Danmark har vi allerede kameraovervågning, men der bliver også indført mere og mere [ansigtsgenkendelse](#). Kameraer som ved hvem du er og som også kan gemme dit billede. Når du ligger i en database kan dit billede hele tiden indgå i søgninger fx. i forbindelse

med kriminalitet blot fordi du var et sted på et tidspunkt. [Ansigtsgenkendelse kan også analysere dine følelser og se om du fx. udviser tegn på nervøsitet.](#) Kunne man forestille det kunne have interesse for politiet lige at flagge de typer, der har nerver på i lufthavnen? Det er den fremtid vi er på vej ind i.

At kunne se hvad foregår på gaden og i de små hjem ville uden tvivl kunne hjælpe politiet meget i opklaringsarbejde. Endnu mere effektivt ville det selvfølgelig være at have adgang til folks minder og motiver. Den ultimative våde overvågningsdrøm er temaet i Black Mirror afsnittet Crocodile. Det afsnit og iøvrigt hele den serie burde være obligatorisk pensum for enhver, der har indflydelse på hvordan fremtidens Danmark skal se ud. For i iveren efter at fodre frygt blandt danskerne, (så man har et godt argument for indføre teknologi, der kontrollerer befolkningen) glemmer Magten, at vi netop aldrig skal lade teknologien styre os. Vi skal definere hvilken fremtid vi gerne vil leve i og SÅ skal vi sikre at teknologien-guidet ud fra de værdier vi gerne vil holde fast i- hjælper os med at nå vores fælles mål.

Så er det jeg spørger? Hvad er vores fælles mål for Danmark? Hvilke værdier er vigtige for os? Hjælper overvågningsteknologi os med at nå de mål og bevare de værdier?